

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Обґрунтовано необхідність стратегічного розвитку технології управління персоналом підприємства. Виокремлено перелік основних напрямів, що спричиняють зміни складових технологій управління персоналом підприємств.

Аннотация. Обоснована необходимость стратегического развития технологии управления персоналом предприятия. Выделен перечень основных аспектов, которые способствуют изменению составляющих технологий управления персоналом предприятий.

Annotation. Reasonably the need for strategic technology development personnel management company. List the main aspects is formed, which contribute to changes in the components of technology development human resource company.

Ключові слова: управління персоналом, стратегічний розвиток, технологія управління, підсистеми управління.

Досвід закордонних компаній з організації управління підприємствами свідчить, що успішне функціонування вітчизняних підприємств неможливе без застосування принципово нового інструментарію в управлінні, який пройшов апробацію та сприяв підвищенню інвестиційної привабливості багатьох зарубіжних підприємств. Високий рівень динаміки економічних відносин загострює питання раціоналізації процесу управління, зокрема у сфері управління персоналом, оскільки персонал підприємства значною мірою визначає ефективність його діяльності та конкурентоспроможність. Сучасні технології управління персоналом підприємства (ТУПП) здатні системно активізувати всі елементи управління, які націлені на вирішення існуючих проблем управління персоналом.

Слід наголосити, що у науковому світі багато уваги приділяється питанням стратегічного управління та планування розвитку персоналу та підприємства в цілому, як системній технології обґрунтування стратегічного вибору [1 – 4]. Окремі прикладні аспекти проблем формування та практичної реалізації управлінських операцій, процедур та технологій управління розглядаються у працях українських та зарубіжних вчених, серед яких слід відзначити роботи таких: Н. Гавкалової, П. Журавльова, Й. Завадського, С. Карташова, Н. Маусова, М. Маркова, Б. Мізюка, В. Момота, Ю. Одегова, В. Патрушева, М. Чіжова, В. Шарапова, О. Яхонтової та інших [1; 5 – 13]. У науковому просторі обговорюють необхідність і досі не сформульовано теоретичну базу розвитку управлінських технологій у стратегічному аспекті, тому на цей час обрана тема статті набуває все більшої актуальності і вимагає подальшого теоретичного обґрунтування.

ТУПП дозволяє впливати і регулювати виробничі, організаційні відносини та відносини між іншими підсистемами управління підприємства, проте персонал залишається головним елементом системи управління перед яким періодично постає безліч складних завдань, що потребують вирішення. У розвитку суспільства сьогодні відбуваються глибинні соціальні зміни, які впливають на всі економічні процеси та систему управління. Стрімко зростає значення соціально-гуманітарного фактора, прискорюється гуманізація суспільного життя, на другий план відсуваються чисто технічні та виробничо-технологічні аспекти. Підвищення продуктивності праці персоналу підприємства є одним з найбільш важливих резервів підвищення ефективності виробництва.

Метою даної роботи є обґрунтування необхідності стратегічного розвитку ТУПП. Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити такі завдання: розглянути умови реалізації сучасних управлінських технологій на вітчизняних підприємствах та визначити основні напрями, які спричиняють зміни складових ТУПП в стратегічному аспекті.

Сьогодні організація управління персоналом усе більше уваги приділяє стратегічним питанням. Шершньова З. Є. зазначає, що стратегії розвитку управління підприємством стосуються таких напрямів [11]: розвиток і перебудова загальної структури управління підприємством, окремим виробництвом, цехом та іншими ланками; вдосконалення системи роботи з управлінським персоналом; розвиток технології процесів управління тощо. Зважаючи на швидкість оновлення наукового знання та ключове значення прогресивних технологій у формуванні конкурентних переваг на ринку, особлива увага приділяється тенденціям технологічних змін як виробничих, так і управлінських.

Технологічна послідовність управлінських операцій та процедур будується відповідно до мети та цільових установок діяльності підприємства. Рівень опанування управлінських технологій забезпечує поступове виконання управлінських операцій та процедур формування, розвитку і становлення управлінських команд, що є запорукою стратегічного успіху.

ТУПП [3] становить сукупність взаємопов'язаних інформаційних, логіко-розумових та організаційних операцій і процедур, необхідних для прийняття та реалізації управлінських рішень, а також методів та принципів взаємодії у процесі реалізації функцій управління персоналом з метою

досягнення певних цілей. Ефективним засобом реалізації соціальних перетворень є вмiле використання інструментів управління персоналом підприємства, основним з яких виступає ТУПП.

На теперішній час у полі зору основний ресурс кожної організації становить персонал, оскільки будь-які перетворення на підприємстві пов'язані із людським фактором. У зв'язку з цим необхідна радикальна зміна технології управління, яка б націлювалась не на окремі бізнес-процеси, де доцільно використовувати строгі технологічні процедури, а комплексно вирішувала проблемні питання та орієнтувалась б в цілому на людину, досягнення чого можливо за рахунок здійснення стратегічного розвитку. Застосування ТУПП як інструменту стратегічного управління передбачає використання для проектування і відстеження причинно-наслідкових зв'язків як по вертикалі, так і по горизонталі, основних процесів управління, що забезпечують розвиток персоналу підприємства.

Формування технології управління персоналом підприємства здатне системно активізувати всі елементи управління, які націлені на вирішення існуючих проблем з персоналом в управлінні кожного окремого підприємства. Шаталова Н. І. зазначає, що при розробці технологій враховується специфіка сфери, де відбувається дія [10]. Переважну більшість ТУПП засновано на методах організації діяльності персоналу підприємства, що передбачає використання у технології управління персоналом процесного підходу до організації управління, який може бути основою для впровадження нових методів та сприяти реалізації найкращих його ознак.

У сучасних умовах безупинних змін господарського оточення, що вимагають неухильного підвищення гнучкості та адаптивності внутрішнього середовища підприємств, вимоги щодо поліпшення організації раціонального використання праці, оновлення методів управлінського впливу на персонал, підвищення кваліфікації і перепідготовки окремих категорій працівників надзвичайно зростають. Тому об'єктивна потреба у вдосконаленні складових підсистем управління персоналом, необхідність виявлення та обґрунтування нових методів і підходів до формування ТУПП вимагають вироблення її комплексної стратегії розвитку.

Визначення інтенсивності операційних змін, а також дій та заходів керівництва стосовно технологій управління персоналом, що використовуються на підприємстві, потребують суттєвого коригування та удосконалення їх складових для забезпечення сталого розвитку діяльності підприємств та персоналу зокрема.

Комплексна оцінка стану ТУПП є орієнтиром для визначення зміни складових елементів ТУПП. Оскільки управління є пріоритетним серед інших видів діяльності та становить сукупність формалізованих знань про виконання процесу, то виникає потреба дослідження процесу управління як складного інформаційного процесу, виділення його операцій та визначення методів виконання кожної з операцій управління персоналом підприємства, що сприятиме стратегічному розвитку сучасних управлінських технологій.

Таким чином, ТУПП охоплює усі складові управлінської діяльності, це надає значну перевагу при її використанні. Розвиток економічної науки потребує постійного удосконалення теоретично-методичного базису управління персоналом, що виникає у процесі їхньої взаємодії з приводу здійснення трудової діяльності. Всебічний аналіз системи управління підприємством і виявлення тенденцій її розвитку створює надійну основу для розробки заходів щодо удосконалення ТУПП. Проте слід зауважити, що розгляд стратегій розвитку завжди носитиме обмежений характер, оскільки це обумовлено межами сформованих структур технологій управління персоналом на вітчизняних підприємствах.

Література: 1. Гавкалова Н. Л. Соціально-економічний механізм ефективності менеджменту персоналу: методологія та концепція формування : наук. видання / Н. Л. Гавкалова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2007. – 400 с. 2. Корпоративное управление машиностроительным предприятием: проблемы, пути решения : монография / В. С. Пономаренко, Е. Н. Ястремская, В. М. Луцковский и др. ; Науч.-исслед. центр индустр. пробл. развития НАН Украины. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2006. – 232 с. 3. Мажник Л. О. Обґрунтування складових технологій управління персоналом підприємства / Л. О. Мажник // Управління розвитком : збірник наукових робіт. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – № 20. – С. 59–61. 4. Сартан Г. Системный анализ работы предприятия. Новые технологии управления персоналом / Г. Сартан // Менеджмент и менеджер. – 2004. – № 3. – С. 9–16. 5. Технология управления персоналом. Настольная книга менеджера / П. В. Журавлев, С. А. Карташов, Н. К. Маусов и др. – М. : Экзамен, 1999. – 576 с. 6. Ткачук В. В. Технологія процесів управління у виробничих системах АПК : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.06.01 "Економіка, організація і управління підприємствами" / В. В. Ткачук. – К., 2004. – 20 с. 7. Филиппова С. В. Управленческий анализ: теория и практика. Цикл "Современные управленческие технологии" / С. В. Филиппова. – К. : АВРИО, 2004. – 336 с. 8. Чижов Н. А. Кадровые технологии / Н. А. Чижов. – М. : Экзамен, 2000. – 352 с. 9. Шарапов В. М. Технологии управления. Практический менеджмент / В. М. Шарапов, Е. В. Шарапова ; под ред. В. М. Шарапова. – Черкасы : ЧГТУ, 2005. – 563 с. 10. Шаталова Н. И. Трудовой потенциал работника : учебн. пособие для вузов / Н. И. Шаталова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 399 с. 11. Шершньова З. Є. Стратегічне управління [Електронний ресурс] / З. Є. Шершньова. – Режим доступу : <http://studentbooks.com.ua/content/view/641/42/1/1/>. 12. Яновский А. М. Менеджмент – технология управления деятельностью предприятия / А. М. Яновский // Менеджмент и кадры: психология управления, соционика и социология. – 2004. – № 11. – С. 5–8. 13. Яхонтова Е. С. Эффективные технологии управления персоналом / Е. С. Яхонтова. – СПб. : Питер, 2003. – 272 с. 14. Механизм управления предприятием: стратегический аспект / В. С. Пономаренко, Е. Н. Ястремская, В. М. Луцковский и др. – Х. : ХГЭУ, 2002. – 252 с. 15. Стратегічне управління організаційними перетвореннями на промислових підприємствах : наук. вид. / В. С. Пономаренко, А. М. Золотарьов, О. М. Ястремська та ін. ; за ред. В. С. Пономаренка. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 451 с.